

INSETE

# ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ 2030

ΣΧΕΔΙΑ ΔΡΑΣΗΣ

## Προορισμός «Δωδεκάνησα» Επιτελική Σύνοψη

Αποτελεί μέρος της μελέτης:  
«Σχέδια Δράσης για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας  
και της διαρθρωτικής προσαρμογής του τουριστικού τομέα»

**Deloitte.**



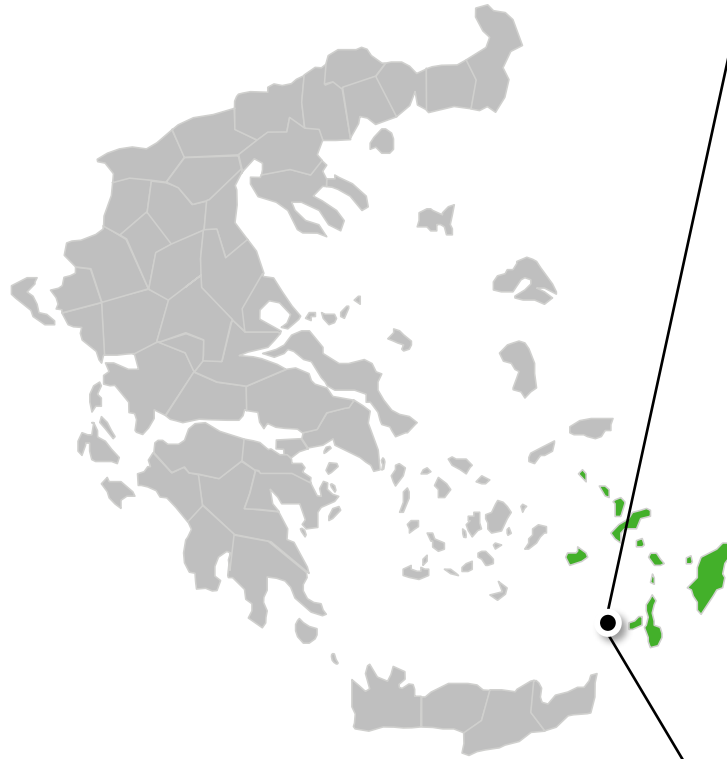
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

# Προορισμός «Δωδεκάνησα»

• <u>Προορισμός «Δωδεκάνησα»</u>	3
• <u>Αξιολόγηση Κύριων Τουριστικών Προϊόντων</u>	4
• <u>Αξιολόγηση Συμπληρωματικών Τουριστικών Προϊόντων</u>	5
• <u>Αξιολόγηση Προορισμού</u>	6
• <u>Κύρια Τουριστικά Προϊόντα και Αγορές – στόχοι</u>	8
• <u>Συμπληρωματικά Τουριστικά Προϊόντα και Αγορές – στόχοι</u>	9
• <u>Στρατηγικές Δράσεις Δημοσίου Τομέα</u>	10
• <u>Επισκόπηση Αξιολόγησης Στρατηγικών Δράσεων Δημόσιου Τομέα</u>	15
• <u>Στρατηγικές Δράσεις ΣΔΙΤ ή ιδιωτικής πρωτοβουλίας</u>	16

# Παρουσίαση προορισμού

Ο προορισμός «Δωδεκάνησα» αποτελεί νησιωτικό σύμπλεγμα στο νοτιοανατολικό Αιγαίο και περιλαμβάνει τις ΠΕ Ρόδου, Κω, Καλύμνου και Καρπάθου.



## Προορισμός «Δωδεκάνησα»

- Το νησιωτικό σύμπλεγμα των Δωδεκανήσων βρίσκεται στο νοτιοανατολικό τμήμα του Αιγαίου πελάγους ανάμεσα στη Σάμο, την Κρήτη και τα Μικρασιατικά παράλια, και αποτελεί το πιο απομακρυσμένο σύνορο της Νοτιοανατολικής Ευρώπης μαζί με την Κύπρο.
- Τα Δωδεκάνησα, με συνολική έκταση 2.714 τ.χλμ., περιλαμβάνουν τα νησιά: Πάτμο, Αστυπάλαια, Λέρο, Κάλυμνο, Κω, Νίσυρο, Χάλκη, Τήλο, Σύμη, Ρόδο, Κάρπαθο, Κάσο, Λειψοί, Αγαθονήσι, Καστελόριζο, καθώς και πλήθος μικρότερων νησιών.
- Τα Δωδεκάνησα μαζί με τις Κυκλάδες αποτελούν τα δύο νησιωτικά συμπλέγματα της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου.
- Αποτελεί έναν από τους κορυφαίους, εμβληματικούς και δημοφιλείς ελληνικούς προορισμούς με σημαντικές δυνατότητες για περαιτέρω τουριστική ανάπτυξη και με βασικές προκλήσεις τη διατήρηση της αυθεντικότητας των νησιών, που αποτελεί βασικό ανταγωνιστικό τους πλεονέκτημα, και την διάχυση της τουριστικής κίνησης και στα λιγότερο ανεπτυγμένα νησιά του συμπλέγματος.

Με βάση τα χαρακτηριστικά και την εγγύτητα των νησιών των Δωδεκανήσων εκτιμάται ότι δύναται να αναπτυχθούν clusters (συστάδες) νησιών εντός του προορισμού ομπρέλα «Δωδεκάνησα» σε συνδυασμό με τους προορισμούς «Ρόδος» και «Κως».

Κάρπαθος-Κάσος

Ρόδος-Τήλος-Χάλκη-  
Σύμη-Καστελόριζο

Κως-Νίσυρος


Κάλυμνος-Λέρος-  
Λειψοί-Πάτμος-  
Αστυπάλαια





# Αξιολόγηση κύριων τουριστικών προϊόντων (1)


Παρακάτω παρουσιάζεται η αξιολόγηση των κύριων τουριστικών προϊόντων που υφίστανται ή/και δύναται να αναπτυχθούν στον προορισμό «Δωδεκάνησα».

	Αξιολόγηση	Αιτιολόγηση
 Sun & Beach		<ul style="list-style-type: none"> <li>Εδραιωμένο / ιδιαίτερα ανεπτυγμένο τουριστικό προϊόν, καθώς ο προορισμός αποτελεί πολυνησιωτικό σύμπλεγμα με ήπιο κλίμα, ηλιοφάνεια, 46 παραλίες με Γαλάζια Σημαία, διαφορετικό χαρακτήρα και τουριστικούς πόρους σε κάθε νησί που το καθιστούν κατάλληλο για διαφορετικά τουριστικά κοινά, καθώς και δύο από τους πιο δημοφιλέστερους και εδραιωμένους τουριστικούς προορισμούς της χώρας, τη Ρόδο και την Κω, που ωστόσο εμφανίζουν υπερσυγκέντρωση τουριστικών ροών και προσφοράς σε σχέση με τα υπόλοιπα νησιά, ζητήματα υποδομών και τουριστικό μοντέλο all-inclusive με υψηλή εξάρτηση από tour operators (βλέπετε επόμενη σελίδα)</li> </ul>
 Ναυτικός Τουρισμός (yachting)		<ul style="list-style-type: none"> <li>Δυνατότητα ανάπτυξης και ανάδειξης σε εδραιωμένο / ιδιαίτερα ανεπτυγμένο προϊόν στον προορισμό, λόγω της πολυνησιωτικής του φύσης, των ευνοϊκών καιρικών συνθηκών για ναυσιπλοΐα αναψυχής, της εκτενούς ακτογραμμής, της εγγύτητας με την Τουρκία και των νησιών μεταξύ τους που επιτρέπει την δημιουργία συστάδων νησιών κατάλληλων για island hopping – ωστόσο, απαιτείται δημιουργία νέων υποδομών ελλιμενισμού και αναβάθμιση των υποδομών και των προσφερόμενων υπηρεσιών, ιδιαίτερα στη Μαρίνα Μανδρακίου στη Ρόδο (βλέπετε επόμενη σελίδα)</li> </ul>
 Ναυτικός Τουρισμός (κρουαζιέρα)		<ul style="list-style-type: none"> <li>Δυνατότητα ανάπτυξης και ανάδειξης σε εδραιωμένο / ιδιαίτερα ανεπτυγμένο προϊόν λόγω της γεωγραφικής θέσης των Δωδεκανήσων (εγγύτητα με Τουρκία, Κυκλάδες, Κρήτη), της αναγνωρισιμότητας της Ρόδου και της Κω ως τουριστικών προορισμών, των σημείων ενδιαφέροντος με διεθνή απήχηση, της έντονης δραστηριοποίησης tour operators στον προορισμό, καθώς και των υποδομών αεροπορικής προσβασιμότητας – απαιτείται βελτίωση λιμενικών υποδομών και ανάπτυξη στρατηγικής (με τη δημιουργία cluster νησιών κάτω από τα εδραιωμένα brands) για την προσέλκυση της κρουαζιέρας στον προορισμό (βλέπετε επόμενη σελίδα)</li> </ul>
 Πολιτιστικός & Θρησκευτικός Τουρισμός		<ul style="list-style-type: none"> <li>Εδραιωμένο / ιδιαίτερα ανεπτυγμένο τουριστικό προϊόν, καθώς ο προορισμός διαθέτει δύο Μνημεία Παγκόσμιας Κληρονομιάς UNESCO [Μεσαιωνική Πόλη της Ρόδου, Ιστορικό Κέντρο (Χώρα) με την Μονή του Αγίου Ιωάννη του Θεολόγου και το Σπήλαιο της Αποκάλυψης της Πάτμου], σημαντικό ιστορικό και πολιτιστικό κεφάλαιο (μουσεία, αρχαιολογικοί χώροι, παραδοσιακοί οικισμοί, εκκλησίες κ.α.) με ορισμένα μνημεία να εμφανίζουν σημαντική επισκεψιμότητα και δυνατότητες για δημιουργία αφηγηματικού για την προβολή και προώθηση του προορισμού (βλέπετε επόμενες σελίδες)</li> </ul>
 City Break		<ul style="list-style-type: none"> <li>Υφιστάμενο ή προς ανάπτυξη υποστηρικτικό / δευτερεύον προϊόν στην Ρόδο, λόγω των υποδομών διεθνούς αεροπορικής προσβασιμότητας, της ύπαρξης αστικού κέντρου με μνημεία και σημεία ενδιαφέροντος και των σύγχρονων πολιτιστικών δρώμενων και φεστιβάλ, που συνάμα αποτελεί εμβληματικό τουριστικό προορισμό με γαστρονομία και κοσμοπολίτικη ατμόσφαιρα και που μπορεί να προσελκύσει τόσο εγχώριο όσο και διεθνές ενδιαφέρον τουρισμού City Break, με σημαντικό ζήτημα ωστόσο την περιορισμένη αεροπορική διασύνδεση με το εξωτερικό κατά τη χειμερινή περίοδο και την εποχική λειτουργία επιχειρήσεων (βλέπετε επόμενες σελίδες και τον προορισμό «Ρόδο»)</li> </ul>
 MICE		<ul style="list-style-type: none"> <li>Υφιστάμενο ή προς ανάπτυξη υποστηρικτικό / δευτερεύον προϊόν στον προορισμό (στην Κω, ωστόσο υπάρχει η δυνατότητα ανάπτυξης σε εδραιωμένο / ιδιαίτερα ανεπτυγμένο προϊόν λόγω της θεματικής του Ιπποκράτη και της δυνατότητάς ανάδειξης της σε επίκεντρο για την παγκόσμια ιατρική κοινότητα) λόγω των συνεδριακών υποδομών υψηλού επιπέδου εντός ορισμένων μεγάλων ξενοδοχείων και θέρετρων που μπορούν να φιλοξενήσουν μεγάλο αριθμό συμμετεχόντων, των σημαντικών τουριστικών πόρων – ζητήματα, ωστόσο, αποτελούν η περιορισμένη αεροπορική διασύνδεση με το εξωτερικό κατά τη μη τουριστική περίοδο και η εποχική λειτουργία επιχειρήσεων (βλέπετε επόμενες σελίδες και τους προορισμούς «Ρόδος» και «Κως»)</li> </ul>

  Κύριο τουριστικό προϊόν
   Συμπληρωματικό τουριστικό προϊόν
 
 Εδραιωμένο / ιδιαίτερα ανεπτυγμένο προϊόν
 











 Δυνατότητα ανάπτυξης και ανάδειξης του σε εδραιωμένο / ιδιαίτερα ανεπτυγμένο προϊόν
 

 Υφιστάμενο ή προς ανάπτυξη υποστηρικτικό / δευτερεύον προϊόν
 

 Προϊόν με χαμηλή σημασία και δυνατότητα ανάπτυξης

# Αξιολόγηση συμπληρωματικών τουριστικών προϊόντων (1)

Παρακάτω παρουσιάζεται η αξιολόγηση των συμπληρωματικών τουριστικών προϊόντων που υφίστανται ή/και δύναται να αναπτυχθούν στον προορισμό «Δωδεκάνησα».

	Αξιολόγηση	Αιτιολόγηση
 Αγροτουρισμός		<ul style="list-style-type: none"> <li>Υφιστάμενο ή προς ανάπτυξη υποστηρικτικό / δευτερεύον προϊόν στον προορισμό</li> <li>Υπαρξη παραγόμενων τοπικών προϊόντων, αγροτικών επιχειρήσεων και δυνατότητα κατάλληλης διασύνδεσης αυτών με τις τουριστικές επιχειρήσεις του προορισμού για τη δημιουργία βιωματικών δραστηριοτήτων / εμπειριών αγροτικού χαρακτήρα για τον εμπλουτισμό των προϊόντων του Γαστρονομικού Τουρισμού και του Sun &amp; Beach (βλέπετε επόμενη σελίδα)</li> </ul>
 Οικοτουρισμός		<ul style="list-style-type: none"> <li>Υφιστάμενο ή προς ανάπτυξη υποστηρικτικό / δευτερεύον προϊόν στον προορισμό</li> <li>Ευνοϊκές κλιματολογικές συνθήκες, φυσικό περιβάλλον με ποικιλομορφία που συνδυάζει βουνό και θάλασσα, καθώς και τοπία φυσικού κάλους, κατάλληλα για την ανάπτυξη υπαίθριων φυσιολατρικών δραστηριοτήτων (π.χ. πεζοπορία, αναρρίχηση, ποδηλασία κτλ.) για την ενίσχυση και τον εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος (βλέπετε επόμενη σελίδα)</li> </ul>
 Αθλητικός Τουρισμός		<ul style="list-style-type: none"> <li>Δυνατότητα ανάπτυξης και ανάδειξης του σε εδραιωμένο / ιδιαίτερα ανεπτυγμένο προϊόν</li> <li>Ιδανικές καιρικές συνθήκες και φυσικοί πόροι για υπαίθριες και θαλάσσιες αθλητικές δραστηριότητες (π.χ. windsurfing, kitesurfing, καταδυτικό τουρισμό – πρωτοβουλίες της Περιφέρειας για δημιουργία καταδυτικών πάρκων σε Λέρο και Κάλυμνο), καθώς και ορισμένες αθλητικές διοργανώσεις με δυνατότητα προσέλκυσης διεθνούς τουριστικού ενδιαφέροντος και προοπτική για προσέλκυση τουρισμού γκολφ, εφόσον υλοποιηθεί και η σχεδιαζόμενη επένδυση στο Αφάντου της Ρόδου (βλέπετε επόμενη σελίδα)</li> </ul>
 Γαστρονομικός Τουρισμός		<ul style="list-style-type: none"> <li>Δυνατότητα ανάπτυξης και ανάδειξης του σε εδραιωμένο / ιδιαίτερα ανεπτυγμένο προϊόν λόγω της γαστρονομικής παράδοσης των Δωδεκανήσων που συνδυάζει τη μεσογειακή διατροφή με στοιχεία από Ευρώπη, Ασία και Αφρική, των τοπικών δεσμάτων και προϊόντων ΠΟΠ / ΠΓΕ, της οινικής παράδοσης (οίνοι ΠΟΠ και επισκέψιμα οινοποιεία), των τοπικών επιχειρήσεων γαστρονομίας καθώς και των πρωτοβουλιών («Γαστρονομική Περιφέρεια της Ευρώπης 2019», πρωτοβουλία AegeanCuisine) για την προώθηση των Δωδεκανήσων ως γαστρονομικού προορισμού (βλέπετε επόμενες σελίδες)</li> </ul>
 Τουρισμός Ευεξίας		<ul style="list-style-type: none"> <li>Υφιστάμενο ή προς ανάπτυξη υποστηρικτικό προϊόν στον προορισμό</li> <li>Υπαρξη τεσσάρων αναγνωρισμένων Ιαματικών Φυσικών Πόρων από το Ελληνικό Υπουργείο Τουρισμού στα Δωδεκάνησα με ανάγκες αναβάθμισης υποδομών και αξιοποίησης και υπηρεσίες / εγκαταστάσεις spa και ευεξίας σε πολυτελή resort που μπορούν να λειτουργήσουν συμπληρωματικά στο Sun &amp; Beach προϊόν του προορισμού (βλέπετε επόμενες σελίδες)</li> </ul>



Κύριο τουριστικό προϊόν



Συμπληρωματικό τουριστικό προϊόν



Εδραιωμένο / ιδιαίτερα ανεπτυγμένο προϊόν



Δυνατότητα ανάπτυξης και ανάδειξης του σε εδραιωμένο / ιδιαίτερα ανεπτυγμένο προϊόν



Υφιστάμενο ή προς ανάπτυξη υποστηρικτικό προϊόν



Προϊόν με χαμηλή σημασία και δυνατότητα ανάπτυξης

# Αξιολόγηση προορισμού (1)

Παρακάτω παρουσιάζεται η αξιολόγηση του προορισμού «Δωδεκάνησα» με βάση την μεθοδολογία που έχει προδιαγραφεί.

A/A	Κριτήρια	Βάρος κριτηρίου	Βαθμολογία	Σχόλια
1	Προσβασιμότητα & συνδεσιμότητα	35%	2,7	<ul style="list-style-type: none"> <li>Αεροπορική: 3,0 / 5,0   Ακτοπλοϊκή: 3,0 / 5,0   Οδική: 1,0 / 5,0   Σιδηροδρομική: 0,0 / 5,0</li> <li>Τα Δωδεκάνησα διαθέτουν 8 αεροδρόμια, το Αεροδρόμιο Ρόδου «Διαγόρας», το Αεροδρόμιο Κω «Ιπποκράτης», τον Διεθνή Αερολιμένα Καρπάθου, τον Κρατικό Αερολιμένα Κάσου, τον Κρατικό Αερολιμένα Αστυπάλαιας «Παναγίας», τον Κρατικό Αερολιμένα Καλύμνου, το Δημοτικό Αεροδρόμιο Καστελόριζου και τον Δημοτικό Αερολιμένα Λέρου. Τα Αεροδρόμια Ρόδου «Διαγόρας» και Κω «Ιπποκράτης» διαθέτουν πρόσφατα αναβαθμισμένες υποδομές υπό τη διαχείριση της Fraport Greece και σημαντική αεροπορική συνδεσιμότητα με διεθνείς αγορές και αυξητικό ρυθμό σε διεθνείς πτήσεις τα τελευταία χρόνια (2,3 εκατ. και 1,3 εκατ. διεθνείς αφίξεις το 2019 σε Ρόδο και Κω, αντίστοιχα).</li> <li>1 λιμένας Διεθνούς Ενδιαφέροντος (Ρόδος) και 1 λιμένας Εθνικής Σημασίας (Κως) και συνολικά 15 κύριοι λιμένες που εξυπηρετούν την επιβατική και εμπορική κίνηση σε Ρόδο, Κω, Κάλυμνο, Κάρπαθο, Αγαθονήσι, Αστυπάλαια, Λειψούς, Λέρο, Πάτμο, Κάσο, Νίσυρο, Μεγίστη, Τήλο, Σύμη και Χάλκη.</li> </ul>
2	Κύρια τουριστικά προϊόντα	25%	3,1	<ul style="list-style-type: none"> <li><b>Sun &amp; Beach (1,0 / 1,0):</b> νησιωτικό σύμπλεγμα με ήπιο κλίμα και ηλιοφάνεια, με πολυάριθμες (οργανωμένες ή ελεύθερες) καθαρές παραλίες (46 βραβευμένες με Γαλάζια Σημαία), νησιά με χαρακτηριστικά που μπορούν να καλύψουν τις ανάγκες διαφορετικών κοινών και δύο προορισμούς διεθνούς τουριστικής εμβέλειας με υποδομές διεθνούς αεροπορικής προσβασιμότητας, την Ρόδο και την Κω, όπου όμως εμφανίζεται υπερσυγκέντρωση της τουριστικής ανάπτυξης (ζήτησης και προσφοράς) σε σχέση με τα υπόλοιπα νησιά και μοντέλο τουρισμού all-inclusive με σημαντική εξάρτηση από tour operators</li> <li><b>Ναυτικός Τουρισμός (0,6 / 1,0):</b> <ul style="list-style-type: none"> <li><b>Yachting (0,3 / 0,5):</b> νησιωτικό σύμπλεγμα με εκτενή ακτογραμμή, εγγύτητα με την Τουρκία, την Κρήτη και τις Κυκλάδες, ευνοϊκές συνθήκες για ναυσιπλοΐα αναψυχής και δυνατότητα δημιουργίας συστάδων νησιών για island hopping λόγω της εγγύτητας των νησιωτικών προορισμών – ανάγκες για δημιουργία νέων υποδομών για τον ελλιμενισμό σκαφών αναψυχής και αναβάθμισης υποδομών / υπηρεσιών</li> <li><b>Κρουαζιέρα (0,3 / 0,5):</b> υποδομές διεθνούς αεροπορικής προσβασιμότητας σε Ρόδο και Κω, πλεονεκτική γεωγραφική θέση σε εγγύτητα με την Τουρκία και τις ακτές της Μικράς Ασίας, σημαντικοί «πόλοι έλξης» (σημεία ενδιαφέροντος, τουριστικοί πόροι σε νησιά του προορισμού όπως Ρόδος, Κως, Πάτμο κ.α.) που προσφέρουν τη δυνατότητα δημιουργίας πακέτου επιλογών που συγκεντρώνει διάφορους σχετικούς προορισμούς – ανάγκες για αναβάθμιση υποδομών ελλιμενισμού κρουαζιερόπλοιων</li> </ul> </li> <li><b>Πολιτιστικός &amp; Θρησκευτικός Τουρισμός (1,0 / 1,0):</b> μακραίωνη ιστορία, αξιοσημείωτα στοιχεία πολιτιστικού / θρησκευτικού ενδιαφέροντος από πολλές ιστορικές περιόδους (αρχαιολογικοί χώροι, μουσεία, παραδοσιακοί οικισμοί, κάστρα, εκκλησίες), ορισμένες πολιτιστικές εκδηλώσεις, 2 Μνημεία Παγκόσμια Κληρονομιάς UNESCO και δυνατότητα δημιουργίας αφηγηματικού περιεχομένου αξιοποιώντας το ιστορικό, θρησκευτικό και μυθολογικό πλαίσιο των νησιών</li> <li><b>City Break (0,25 / 1,0) &amp; MICE (0,25 / 1,0):</b> δυνατότητα ανάπτυξης ως δευτερεύον / υποστηρικτικό στον προορισμό με πόλους την Ρόδο (City Break, MICE) και την Κω (MICE)</li> </ul>
3	Συμπληρωματικά τουριστικά προϊόντα	10%	2,0	<ul style="list-style-type: none"> <li><b>Αγροτουρισμός (0,25 / 1,0):</b> δυνατότητα διασύνδεσης αγροδιατροφικών επιχειρήσεων με τον τουρισμό για την ενίσχυση / εμπλουτισμό του προϊόντος</li> <li><b>Οικοτουρισμός (0,25 / 1,0):</b> ξεχωριστής ομορφιάς και οικολογικής αξίας φυσικό περιβάλλον με τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, προστατευόμενες περιοχές κατάλληλα για την ανάπτυξη φυσιολατρικών δραστηριοτήτων για την ενίσχυση και εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος</li> <li><b>Αθλητικός Τουρισμός (0,6 / 1,0):</b> περιβάλλον και καιρικές συνθήκες που ευνοούν την ανάπτυξη υπαίθριων αθλητικών δραστηριοτήτων στην ξηρά και στη θάλασσα, θαλάσσιων, προσέλκυση αθλητικών διοργανώσεων με εθνικό / διεθνές ενδιαφέρον και δυνατότητα αξιοποίησης της αναβάθμισης του γηπέδου γκολφ στην Αφάντου της Ρόδου για την προσέλκυση γκόλφερ και επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου</li> <li><b>Γαστρονομικός Τουρισμός (0,25 / 1,0):</b> πλούσια γαστρονομική και οινική παράδοση (προϊόντα ΠΟΠ / ΠΓΕ, τοπικά εδέσματα), υψηλού επιπέδου επιχειρήσεις εστίασης και σίτισης, ορισμένες βιωματικές γαστρονομικές δραστηριότητες όπως επισκέψιμα οινοποιεία</li> <li><b>Τουρισμός Ευεξίας (0,25 / 1,0):</b> 4 Ιαματική Πηγές αναγνωρισμένες από το Ελληνικό Υπουργείο Τουρισμού και υπηρεσίες ευεξίας σε πολυτελή ξενοδοχεία και άλλα ιδιωτικά κέντρα</li> </ul>

## Αξιολόγηση προορισμού (2)

Παρακάτω παρουσιάζεται η αξιολόγηση του προορισμού «Δωδεκάνησα» με βάση την μεθοδολογία που έχει προδιαγραφεί.

A/A	Κριτήρια	Βάρος κριτηρίου	Βαθμολογία	Σχόλια
4	Διεθνής φήμη & αναγνωρισιμότητα, σημεία ενδιαφέροντος & Μνημεία UNESCO	20%	3,8	<ul style="list-style-type: none"> <li>Διεθνής φήμη &amp; αναγνωρισιμότητα: 3,0 / 5,0   Σημεία ενδιαφέροντος: 5,0 / 5,0   Μνημεία UNESCO: 5,0 / 5,0</li> <li>Συγκαταλέγεται μέσα στους <b>εδραιωμένους ή / και αναδυόμενους προορισμούς με σημαντική διεθνή φήμη και αναγνωρισιμότητα</b>.               <ul style="list-style-type: none"> <li>– Στη λίστα του ταξιδιωτικού περιοδικού Conde Nast Traveller με τα 23 πιο ελκυστικά ελληνικά νησιά για επίσκεψη το 2021 συμπεριλαμβάνονται τα νησιά των Δωδεκανήσων Πάτμος, Σύμη, Αστυπάλαια, Ρόδος.</li> <li>– Στις πρώτες θέσεις σε λίστα άρθρου για την Ελλάδα το 2020 εμφανίζονται οι Λειψοί στην ιστοσελίδα του Vagabond, του δημοφιλέστερου ταξιδιωτικού περιοδικού της Σουηδίας.</li> <li>– Σύμφωνα με το διεθνή ειδησεογραφικό ιστότοπο Business Insider (2017) η Αστυπάλαια, η Ρόδος, η Τήλος συμπεριλαμβάνονται ανάμεσα στα 12 ελληνικά νησιά «για κάθε τύπο ταξιδιώτη».</li> </ul> </li> <li>Περισσότερα από <b>1000 σημεία ενδιαφέροντος</b> (μουσεία, αξιοθέατα, περιηγήσεις κ.α.) με βάση την αξιολόγηση της ταξιδιωτικής πλατφόρμας του TripAdvisor για τον προορισμό «Δωδεκάνησα»</li> <li>Παλιά Πόλη της Ρόδου, Μνημείο Παγκόσμιας Κληρονομιάς UNESCO (ανακηρυγμένο το 1988), Ιστορικό Κέντρο (Χώρα) με την Μονή του Αγίου Ιωάννη του Θεολόγου και το Σπήλαιο της Αποκάλυψης της Πάτμου, Μνημείο Παγκόσμιας Κληρονομιάς UNESCO (ανακηρυγμένο το 1999)</li> </ul>
5	Υφιστάμενη ζήτηση	5%	5,0	<ul style="list-style-type: none"> <li>~<b>3,9 εκατ. αφίξεις</b> στα καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου (πλην κάμπινγκ) βάσει στοιχείων 2019</li> </ul>
6	Υφιστάμενη προσφορά (διαμονή)	5%	4,5	<ul style="list-style-type: none"> <li>Σύνολο ξενοδοχειακών δωματίων και ενοικιαζόμενων δωματίων: 5,0 / 5,0               <ul style="list-style-type: none"> <li>– <b>~95,4 χιλ. ξενοδοχειακά δωμάτια και ενοικιαζόμενα δωμάτια</b> βάσει στοιχείων 2019</li> </ul> </li> <li>Ποσοστό ξενοδοχειακών δωματίων 4*,5* και ενοικιαζόμενων δωματίων 4K ως προς τον συνολικό αριθμός δωματίων: 4,0 / 5,0               <ul style="list-style-type: none"> <li>– <b>~58,2% του συνόλου των ξενοδοχειακών και ενοικιαζόμενων δωματίων ανήκουν στις κατηγορίες 4*, 5* και 4K</b> βάσει στοιχείων 2019</li> </ul> </li> </ul>
Συνολική βαθμολογία προορισμού			3,1 / 5,0	

# Ansoff Matrix | Κύρια τουριστικά προϊόντα

Βάσει των ισχυρών σημείων και ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων του προορισμού, καθώς και των συμπερασμάτων που προέκυψαν από τη Διαβούλευση και τις αναλύσεις των προηγούμενων βημάτων της μελέτης, εκτιμάται ότι ο προορισμός «Δωδεκάνησα» θα πρέπει να εστιάσει στην ανάπτυξη των παρακάτω συνδυασμών κύριων τουριστικών προϊόντων – αγορών.

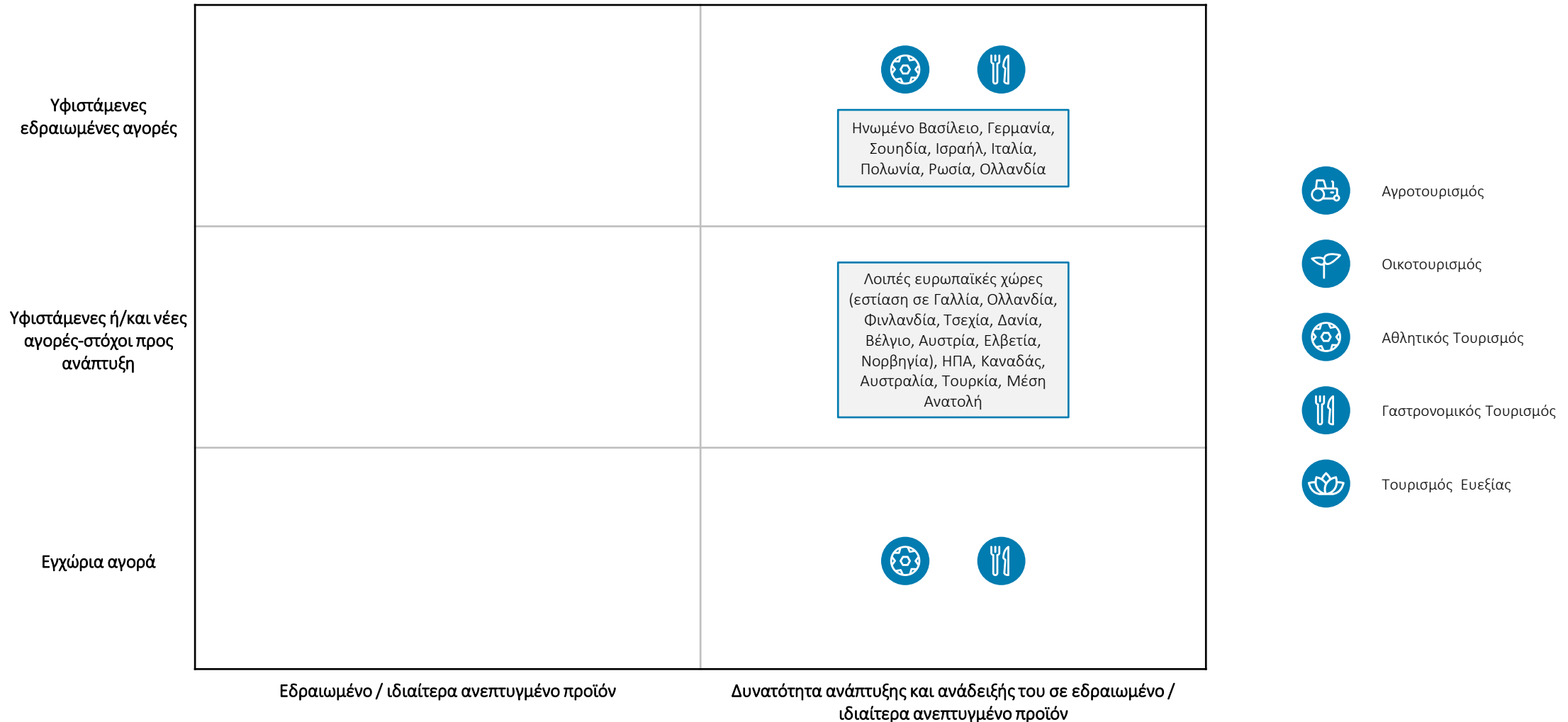
<p>Υφιστάμενες εδραιωμένες αγορές</p>	 Ηνωμένο Βασίλειο, Γερμανία, Σουηδία, Ισραήλ, Ιταλία, Πολωνία, Ρωσία, Ολλανδία	 Ηνωμένο Βασίλειο, Γερμανία, Σουηδία, Ισραήλ, Ιταλία, Πολωνία, Ρωσία, Ολλανδία	 Ηνωμένο Βασίλειο, Γερμανία, Σουηδία, Ισραήλ, Ιταλία, Ρωσία, Ολλανδία, Τουρκία	 Ηνωμένο Βασίλειο, Γερμανία, Σουηδία, Ισραήλ, Ιταλία, Πολωνία, Ρωσία, Ολλανδία
<p>Υφιστάμενες ή/και νέες αγορές-στόχοι προς ανάπτυξη</p>	Λοιπές ευρωπαϊκές χώρες (εστίαση σε Γαλλία, Φινλανδία, Τσεχία, Δανία, Βέλγιο, Αυστρία, Ελβετία, Νορβηγία), ΗΠΑ, Καναδάς, Αυστραλία, Τουρκία, Μέση Ανατολή	Λοιπές ευρωπαϊκές χώρες (εστίαση σε Γαλλία, Φινλανδία, Τσεχία, Δανία, Βέλγιο, Αυστρία, Ελβετία, Νορβηγία), ΗΠΑ, Καναδάς, Αυστραλία, Τουρκία, Μέση Ανατολή	Λοιπές ευρωπαϊκές χώρες (εστίαση σε Γαλλία, Φινλανδία, Τσεχία, Δανία, Βέλγιο, Αυστρία, Ελβετία, Νορβηγία), ΗΠΑ, Καναδάς, Αυστραλία, Τουρκία, Μέση Ανατολή	Λοιπές ευρωπαϊκές χώρες (εστίαση σε Γαλλία, Φινλανδία, Τσεχία, Δανία, Βέλγιο, Αυστρία, Ελβετία, Νορβηγία), ΗΠΑ, Καναδάς, Αυστραλία, Τουρκία, Μέση Ανατολή
<p>Εγχώρια αγορά</p>				
	<p>Εδραιωμένο / ιδιαίτερα ανεπτυγμένο προϊόν</p>		<p>Δυνατότητα ανάπτυξης και ανάδειξής του σε εδραιωμένο / ιδιαίτερα ανεπτυγμένο προϊόν</p>	

-  Sun & Beach
-  Ναυτικός Τουρισμός (κρουαζιέρα)
-  Ναυτικός Τουρισμός (yachting)
-  Πολιτιστικός & Θρησκευτικός Τουρισμός
-  City Break
-  MICE



# Ansoff Matrix | Συμπληρωματικά τουριστικά προϊόντα

Βάσει των ισχυρών σημείων και ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων του προορισμού, καθώς και των συμπερασμάτων που προέκυψαν από τη Διαβούλευση και τις αναλύσεις των προηγούμενων βημάτων της μελέτης, εκτιμάται ότι ο προορισμός «Δωδεκάνησα» θα πρέπει να εστιάσει στην ανάπτυξη των παρακάτω συνδυασμών συμπληρωματικών τουριστικών προϊόντων – αγορών.



# Στρατηγικές Δράσεις Δημόσιου (1)

Παρακάτω παρουσιάζεται επισκόπηση των Στρατηγικών Δράσεων Δημόσιου Τομέα για τον προορισμό «Δωδεκάνησα».

A/A	Στρατηγικές Δράσεις
1	Προσέλκυση στρατηγικού επενδυτή στο πλαίσιο παραχώρησης της διαχείρισης 23 περιφερειακών αεροδρομίων μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται αυτά των Καρπάθου (στην πρώτη ομάδα αεροδρομίων με επιβατική κίνηση άνω των 100.000 επιβατών ετησίως), Λέρου, Καλύμνου, Αστυπάλαιας, Καστελόριζου και Κάσου (στην τρίτη ομάδα αεροδρομίων με επιβατική κίνηση κάτω των 30.000 επιβατών ετησίως)
2	Εκπόνηση ενός ολοκληρωμένου σχεδίου τοπικής τουριστικής προβολής και εφαρμογή δυναμικής στρατηγικής επικοινωνίας και προώθησης του brand «Δωδεκάνησα» στο πλαίσιο ανάπτυξης του Περιφερειακού Οργανισμού Διαχείρισης Προορισμού (DMO)
3	Αναβάθμιση και αύξηση ελκυστικότητας του αστικού κέντρου των νησιών μέσω χωρικών αναπλάσεων, επέκτασης πεζοδρόμων, ανακαίνισης εγκαταλειμμένων ιστορικών κτιρίων, ανάπλασης προσόψεων κτιρίων, ενίσχυσης της δημόσιας ασφάλειας, βελτίωσης δρόμων, πεζοδρομίων και της οδικής ασφάλειας και τοποθέτησης ραμπών
4	Δράσεις βιώσιμης ανάπτυξης παράκτιου και θαλάσσιου τουρισμού
5	Δράσεις προώθησης κοινών κανονιστικών προτύπων
6	Δράσεις στήριξης της φέρουσας ικανότητας με επιτάχυνση διαδικασιών για την προώθηση του χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού που λαμβάνει υπόψη την φέρουσα ικανότητα των προορισμών καθώς και των δασικών χαρτών, την τήρηση περιβαλλοντικών όρων, τον περιορισμό υπέρμετρης δόμησης σε περιοχές χωρίς πρόσθετη φέρουσα ικανότητα και την προώθηση επενδύσεων στη διαχείριση επισκεπτών
7	Αναβάθμιση, συντήρηση, αποκατάσταση και βελτίωση λιμενικών υποδομών, ιδίως σε μικρότερα νησιά των Δωδεκανήσων και συναρτώμενων βασικών υποδομών (αναμονής, υγείας, ασφάλειας, ιατρικής περίθαλψης, φωτισμού, πληροφόρησης και εξυπηρέτησης των επιβατών κλπ.) με στόχο τη βελτίωση /ολοκλήρωση ενδοπεριφερειακών / διαπεριφερειακών συνδέσεων
8	Αναβάθμιση αερολιμενικών υποδομών, ιδιαίτερα στα αεροδρόμια Καρπάθου και Καστελόριζου
9	Δράσεις περιβαλλοντικής διαχείρισης του yachting
10	Δημιουργία ενιαίας διαδικτυακής τουριστικής πύλης για τον προορισμό «Δωδεκάνησα» και πλήρης διασύνδεσή της με τις τουριστικές πύλες που θα δημιουργηθούν για κάθε κύριο και συμπληρωματικό προϊόν με σκοπό την γρήγορη και εύκολη ολοκληρωμένη παροχή και αναζήτηση πληροφόρησης στον επισκέπτη για όλες τις προσφερόμενες εμπειρίες, δραστηριότητες, παροχές και τις υπάρχουσες επιχειρήσεις με βάση συγκεκριμένα κριτήρια και εμφάνιση των αποτελεσμάτων σε μορφή λίστας και διαδραστικού χάρτη
11	Ενίσχυση προβολής και προώθησης των προορισμών των Δωδεκανήσων με έμφαση στο πλήθος προσφερόμενων και συνδυαζόμενων με το προϊόν Sun & Beach δραστηριοτήτων μέσω του DMO της Περιφέρειας και της δημιουργίας σύγχρονης και εύχρηστης ολοκληρωμένης ψηφιακής πύλης δραστηριοτήτων Sun & Beach, αναπτυγμένη σε πολλαπλές γλώσσες, για πολλαπλούς τύπους συσκευών, η οποία θα αποτελεί μέρος της ενιαίας διαδικτυακής τουριστικής πύλης που θα αφορά τον προορισμό
12	Ανάπτυξη χρονολογίου καθετοποιημένων θεματικά πολιτιστικών δρώμενων και δραστηριοτήτων στα νησιά των Δωδεκανήσων υπό έναν ευρύτερο οριζόντιο σχεδιασμό μεταξύ τους
13	Αξιοποίηση των προστατευόμενων φυσικών και πολιτιστικών πόρων των Δωδεκανήσων για την προώθηση ήπιων μορφών τουρισμού οικολογικού και πολιτιστικού χαρακτήρα
14	Δράσεις ανάσχεσης των περιβαλλοντικών επιβαρύνσεων της κρουαζιέρας
15	Διασφάλιση αδιάλειπτης υδροδότησης των άνωδρων νησιών των Δωδεκανήσων και ανάπτυξη/συντήρηση των κατάλληλων υποδομών
16	Προώθηση σχεδίων αισθητικής και ενεργειακής αναβάθμισης των νησιών (δημόσια κτίρια, υπογειοποίηση των καλωδίων ηλεκτρισμού και τηλεπικοινωνιών, δημιουργία και ανάπτυξη δικτύου έξυπνου αστικού φωτισμού)
17	Προώθηση της υλοποίησης των Σχεδίων Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας στα νησιά και σχετικών δράσεων
18	Δράσεις ανάπτυξης εναλλακτικού τουρισμού
19	Δράσεις για την βελτίωση της προσβασιμότητας στις παραλίες
20	Δράσεις βελτίωσης του οδικού δικτύου

## Στρατηγικές Δράσεις Δημόσιου (2)

Παρακάτω παρουσιάζεται επισκόπηση των Στρατηγικών Δράσεων Δημόσιου Τομέα για τον προορισμό «Δωδεκάνησα».

A/A	Στρατηγικές Δράσεις
21	Δράσεις αναβάθμισης των δομών υγείας
22	Ανάπτυξη και βελτίωση υγειονομικών πρωτοκόλλων που ακολουθούν οι επιβάτες και τα πληρώματα των κρουαζιερόπλοιων
23	Πρώθηση υποβολής φακέλου για την ένταξη των ανεμόμυλων της Αστυπάλαιας και της Χάλκης στη λίστα των Μνημείων Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO
24	Δημιουργία σύγχρονης και εύχρηστης ολοκληρωμένης ψηφιακής πύλης Ναυτικού Τουρισμού yachting σε πολλαπλές γλώσσες βελτιστοποιημένης για πολλαπλούς τύπους συσκευών, η οποία θα αποτελεί μέρος της ενιαίας διαδικτυακής τουριστικής πύλης για τον προορισμό
25	Βελτίωση των συνθηκών πρόσβασης του αστικού περιβάλλοντος για άτομα με αναπηρία και μειωμένη κινητικότητα και βελτίωση υποδομών μεταφορών για εξασφάλιση προσβασιμότητας και πλήρους προσπελασιμότητας από άτομα με αναπηρία και μειωμένη κινητικότητα
26	Αναβάθμιση των λιμένων που αποτελούν πύλες εισόδου για το yachting με εκσυγχρονισμό υποδομών, εξέταση για τη δημιουργία νέων πυλών εισόδου και ορθολογικοποίηση του δικτύου λιμένων αναψυχής (αγκυροβόλια, μαρίνες) στη λογική «hub-and-spoke» με κύριους και δευτερεύοντες κόμβους του δικτύου, με συνεπακόλουθη κατηγοριοποίηση των απαραίτητων επενδύσεων σε υποδομές/ευέλικτες λύσεις και βελτίωση των συστημάτων ασφαλείας στη θάλασσα
27	Βελτίωση στη συλλογή, διαλογή και διαχείριση απορριμμάτων
28	Μετατροπή στους προορισμούς υψηλής επισκεψιμότητας (Ρόδος, Κως), δημοτικού στόλου οχημάτων σε ηλεκτροκινούμενο, αντικατάσταση δημόσιων λεωφορείων με ηλεκτρικά οχήματα και ανάπτυξη συστημάτων παρακολούθησης/διαχείρισης του στόλου οχημάτων
29	Δράσεις για τη βιωσιμότητα του τουρισμού Sun & Beach
30	Δημιουργία σύγχρονης και εύχρηστης ολοκληρωμένης ψηφιακής πύλης Πολιτιστικού & Θρησκευτικού Τουρισμού, σε πολλαπλές γλώσσες βελτιστοποιημένης για πολλαπλούς τύπους συσκευών, η οποία θα αποτελεί μέρος της ενιαίας διαδικτυακής τουριστικής πύλης για τον προορισμό
31	Εφαρμογή καινοτόμων τεχνολογικών λύσεων με κατεύθυνση την ανάπτυξη έξυπνων προορισμών
32	Δράσεις για την αύξηση της ασφάλειας στις παραλίες
33	Ολοκλήρωση της διασύνδεσης των Δωδεκανήσων με το Ηπειρωτικό Σύστημα Μεταφοράς Ενέργειας
34	Δράσεις βελτίωσης ενεργειακού προφίλ και αξιοποίησης ΑΠΕ
35	Δράσεις για την προστασία της φυσικής κληρονομιάς
36	Αξιοποίηση δράσεων των προγραμμάτων μετατροπής των νησιών σε «έξυπνους προορισμούς» που ενισχύουν την προστασία του παράκτιου τμήματος, περιορίζουν την ενεργειακή κατανάλωση και προωθούν την ενεργειακή αναβάθμιση, την εξοικονόμηση ενέργειας και την αξιοποίηση ΑΠΕ από επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στο παράκτιο μέτωπο
37	Δημιουργία σύγχρονης και εύχρηστης ολοκληρωμένης ψηφιακής πύλης Ναυτικού Τουρισμού κρουαζιέρας σε πολλαπλές γλώσσες βελτιστοποιημένης για πολλαπλούς τύπους συσκευών, η οποία θα αποτελεί μέρος της ενιαίας διαδικτυακής τουριστικής πύλης για τον προορισμό
38	Δράσεις βιώσιμης διαχείρισης της πολιτιστικής κληρονομιάς
39	Δημιουργία σύγχρονης και εύχρηστης ολοκληρωμένης ψηφιακής πύλης Αθλητικού Τουρισμού σε πολλαπλές γλώσσες βελτιστοποιημένης για πολλαπλούς τύπους συσκευών, η οποία θα αποτελεί μέρος της ενιαίας διαδικτυακής τουριστικής πύλης για τον προορισμό
40	Δράσεις για την αειφορία και βιωσιμότητα του αστικού περιβάλλοντος

## Στρατηγικές Δράσεις Δημόσιου (3)

Παρακάτω παρουσιάζεται επισκόπηση των Στρατηγικών Δράσεων Δημόσιου Τομέα για τον προορισμό «Δωδεκάνησα».

A/A	Στρατηγικές Δράσεις
41	Διαφημιστική προώθηση και προβολή, τόσο διαδικτυακά σε σελίδες τουριστικού ενδιαφέροντος, αλλά και σε πλατφόρμες μέσων κοινωνικής δικτύωσης, του brand των «Δωδεκανήσων» και των clusters νησιών που περιλαμβάνουν, έχοντας στο επίκεντρο τους διεθνούς αναγνωρισιμότητας προορισμούς της Ρόδου και Κω, με στόχο την εδραίωσή τους ως ιδανικούς προορισμούς για island hopping με πλήθος προσφερόμενων εμπειριών, καθώς και δημιουργία στρατηγικού σχεδίου προβολής των αναδυόμενων νησιών
42	Προώθηση συμπληρωματικότητας και συντονισμού των αερομεταφορών με τις ακτοπλοϊκές μεταφορές στα νησιά που αποτελούν κόμβους συνδυασμένων μεταφορών των δύο δικτύων ώστε να εξασφαλίζεται η εξυπηρέτηση εξωτερικών ροών σε πρώτο βαθμό αεροπορικώς και στη συνέχεια η διάχυση της ροής της κίνησης στα γύρω νησιά – προορισμούς με τη χρήση γρήγορων σκαφών
43	Δράσεις στοχευμένης προβολής του yachting
44	Αξιοποίηση, προβολή και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος και της εκτεταμένης ακτογραμμής των Δωδεκανήσων για τη δημιουργία προγραμμάτων κρουαζιέρας που θα εντάσσουν λιμάνια-προορισμούς, που βρίσκονται στο στάδιο της ανάδειξης
45	Χρήση ψηφιακών εργαλείων για τη βελτίωση των υπηρεσιών κρουαζιέρας και λειτουργίας των λιμένων στην διαχείριση της κίνησης κρουαζιερόπλοιων, σύμφωνα με συγκεκριμένες αρχές και διαδικασίες προκαθορισμού θέσεων ελλιμενισμού και βάσει του προγραμματισμού των εταιρειών κρουαζιέρας
46	Δράσεις βελτίωσης βασικών πολιτιστικών υποδομών
47	Ανάδειξη και προώθηση υφιστάμενων πολιτιστικών διοργανώσεων, φεστιβάλ, παραδοσιακών γιορτών και πανηγυριών με ιδιαίτερο λαογραφικό ενδιαφέρον
48	Δημιουργία πολυχώρων ψηφιακής αναπαράστασης ιστορικών και άλλων πόρων υλικής και άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς, χρήση τεχνολογιών ψηφιακής αφήγησης και περιήγησης, εικονικής πραγματικότητας και επαυξημένης πραγματικότητας και σύμμιξη φυσικού και ψηφιακού περιεχομένου για την ενίσχυση της εμπειρίας και των δραστηριοτήτων των επισκεπτών Πολιτιστικού & Θρησκευτικού Τουρισμού
49	Ολοκλήρωση των μελετών Προσβασιμότητας ΑμεΑ σε λιμένες στα νησιά Ρόδου, Σύμης, Τήλου, Χάλκης, Καρπάθου, Κάσου, Μεγίστης, επέκταση των μελετών στα υπόλοιπα νησιά των Δωδεκανήσων και βελτίωση των υποδομών προσβασιμότητας και παροχών σε ΑμεΑ και άτομα με περιορισμένη κινητικότητα σε παραλίες των νησιών
50	Αναβάθμιση ποιότητας δημόσιας συγκοινωνίας
51	Δράσεις για την αναβάθμιση/ αύξηση ποιότητας της ταξιδιωτικής εμπειρίας μέσω αναβάθμισης των υποδομών πληροφόρησης, αναμονής και υγιεινής σε χώρους υποδοχής κοινού καθώς και σε συγκοινωνιακούς κόμβους των νησιών, ανάπτυξης ολοκληρωμένου σχεδίου μετεπιβιβάσεων για επιβάτες με ολοκληρωμένους κόμβους μεταφορών και εφαρμογών διαχείρισης κοινού σε τουριστικούς χώρους, ειδοποιήσεις σε πραγματικό χρόνο και προβλέψεις
52	Δράσεις ψηφιακής και έντυπης προβολής του προορισμού
53	Ανάπτυξη / επέκταση παρεχόμενων ψηφιακών υπηρεσιών δημόσιων αρχών και οργανισμών προς τους πολίτες και τους επισκέπτες
54	Εφαρμογή ψηφιακών τεχνολογιών για την βέλτιστη λειτουργία των λιμένων και μαρίνων στην διαχείριση επιβατών και την απρόσκοπτη (seamless) και χωρίς επαφή (contactless) εξυπηρέτησή τους και ηλεκτρονικό μητρώο για ταχύτερη πληρωμή των τουριστικών φόρων με σκοπό την αποφυγή διαφυγόντων εσόδων
55	Συντονισμός και συνέργειες μεταξύ ΕΟΤ, Περιφέρειας, Ενώσεων Επιχειρήσεων και δρώντων στον Πολιτιστικό & Θρησκευτικό Τουρισμό για την επικαιροποίηση του θεσμικού πλαισίου και την προστασία και προβολή του προϊόντος
56	Συμμετοχή και υλοποίηση διακρατικών/ευρωπαϊκών προγραμμάτων για την προώθηση του πολιτιστικού αποθέματος
57	Εξέταση υφιστάμενων ρυθμίσεων για ξεναγούς και παροχή απαιτήσεων / προτύπων με στόχο την αύξηση της απασχόλησης τοπικά εκπαιδευμένων, και κατά περίπτωση, πιστοποιημένων, ξεναγών
58	Αναβάθμιση αθλητικών υποδομών –κυρίως σε Ρόδο και δευτερευόντως σε Κω- με στόχο την φιλοξενία αθλητικών διοργανώσεων
59	Ανάπτυξη Film Office στην Περιφέρεια για την προώθηση των Δωδεκανήσων ως κινηματογραφικού προορισμού και ανάπτυξη συνεργειών με σχετικούς φορείς

## Στρατηγικές Δράσεις Δημόσιου (4)

Παρακάτω παρουσιάζεται επισκόπηση των Στρατηγικών Δράσεων Δημόσιου Τομέα για τον προορισμό «Δωδεκάνησα».

A/A	Στρατηγικές Δράσεις
60	Digital info points στις πύλες εισόδου και στα κεντρικά σημεία των κυριότερων συνοικισμών του προορισμού με αναλυτικές πληροφορίες για το τουριστικό προϊόν του προορισμού, καθώς και χρήσιμες πληροφορίες για δημόσιες υπηρεσίες, εύρεσης ξενοδοχείων/καταλυμάτων, νοικοιαζόμενων οχημάτων, λοιπών τουριστικών επιχειρήσεων και ωράρια λειτουργίας καταστημάτων
61	Προστασία και ανάδειξη ιστορικού, πολιτιστικού, λαογραφικού και αρχιτεκτονικού / κτιριακού αποθέματος των νησιών και αξιοποίηση / ανάδειξη αποθέματος κτιρίων / εγκαταστάσεων βιομηχανικής κληρονομιάς
62	Συνεργασία με ευρωπαϊκούς οργανισμούς και αξιοποίηση χρηματοδοτικών εργαλείων για τη μετάδοση γνώσεων και τεχνογνωσίας ως προς την αειφόρα διαχείριση των παραλιών και των θαλασσών
63	Δράσεις αναφορικά με τη δημιουργία Πρότυπου Οδηγού συμπεριφοράς για τη βελτιστοποίηση των ακολουθούμενων διαδικασιών υποδοχής, διαχείρισης και εξυπηρέτησης πλοίων και επιβατών κρουαζιέρας και έντυπου και ηλεκτρονικού ενημερωτικού υλικού διαθέσιμου κατά την έξοδο των επιβατών από τον λιμένα με την απαραίτητη πληροφόρηση σχετικά με τα αξιοθέατα του προορισμού, τις αποστάσεις και τα μέσα πρόσβασης, καθώς και την ύπαρξη εναλλακτικών δραστηριοτήτων
64	Βελτίωση διαχείρισης του υψηλού όγκου επιβατών κρουαζιέρας με την υιοθέτηση βέλτιστων πρακτικών διαχείρισης (π.χ. χρονοθυρίδες και αξιοποίησή τους μέσω ψηφιακών εφαρμογών) του υπερτουρισμού και των υψηλών ροών επισκεπτών κρουαζιέρας, ειδικότερα σε δημοφιλείς προορισμούς, επιτυγχάνοντας έτσι ορθολογική διαχείριση των διαθέσιμων πόρων και χρήση και περαιτέρω βελτίωση του συστήματος διαχείρισης αφίξεων – αναχωρήσεων ως μέσο ρύθμισης του αριθμού των εισερχόμενων κρουαζιερόπλοιων
65	Δράσεις προώθησης και ανάδειξης του πολιτιστικού αποθέματος
66	Δημιουργία οπτικοακουστικού υλικού που θα αξιοποιεί το πολιτιστικό και θρησκευτικό απόθεμα κάθε νησιού με αφηγηματικό περιεχόμενο
67	Δράσεις ανάπτυξης / ανάδειξης και ορθολογικοποίησης δικτύου λιμένων Κρουαζιέρας και σκαφών αναψυχής βάσει των αναγκών, του χαρακτήρα, της στρατηγικής στόχευσης και της φέρουσας ικανότητας κάθε υπο-συστάδας νησιών
68	Εφαρμογές για την απρόσκοπτη πρόσβαση σε πολιτιστικούς και θρησκευτικούς πόρους και συγκεκριμένα δυνατότητα προμήθειας ψηφιακού εισιτηρίου μέσω σύγχρονης και χρηστικής πλατφόρμας και μέσω φορητών συσκευών και τεχνολογιών διαχείρισης κοινού σε πραγματικό χρόνο και προβλέψεις σχετικά με την ροή επισκεπτών
69	Δράσεις αναβάθμισης λιμενικών υποδομών για τον Ναυτικό Τουρισμό
70	Εκπαίδευση των εργαζομένων σε δημόσιους φορείς και υπηρεσίες με στόχο την αποτελεσματική διαχείριση των αυξημένων αναγκών κατά τους θερινούς μήνες
71	Δράσεις ανάδειξης των ιστορικών, πολιτιστικών και γαστρονομικών στοιχείων των νησιών για τους επισκέπτες κρουαζιέρας
72	Συντήρηση υφιστάμενων και χάραξη νέων πεζοπορικών, ποδηλατικών και ορειβατικών διαδρομών, βελτίωση σήμανσης μονοπατιών σε εκείνα τα οποία παρουσιάζουν ελλείψεις με εφαρμογή κοινού συστήματος σήμανσης
73	Εξέταση συνένωσης των λιμενικών αρχών των νησιών υπό μία Ανώνυμη Εταιρεία «Οργανισμός Λιμένων Δωδεκανήσου» με στόχο την δυναμικότερη προώθηση των λιμενικών αναγκών των νησιών και την υλοποίηση των απαραίτητων έργων αναβάθμισης και εκσυγχρονισμού
74	Καλύτερη στόχευση της διαφημιστικής προβολής του brand «Δωδεκάνησα» και των νησιωτικών υπο-συστάδων ανά ομάδα στόχο και καλλιέργεια branding πάνω στα ιδιαίτερα, μοναδικά και USP χαρακτηριστικά του προορισμού
75	Αξιοποίηση big data analytics και artificial intelligence για καλύτερη στόχευση σε αγορές και πρόβλεψη της ζήτησης για την κάλυψη των αναγκών των τουριστών και την ενίσχυση της αποδοτικότητας ενεργειών προώθησης και προβολής και βελτιστοποίηση της λειτουργίας των επιχειρήσεων
76	Δράσεις αναβάθμισης του προϊόντος της κρουαζιέρας (ανάπτυξη χώρων εμπορικών χρήσεων, ψυχαγωγίας και προώθησης τοπικών προϊόντων, διαχείριση αφίξεων, στρατηγική ανάδειξης της ελκυστικότητας των Δωδεκανήσων ως προορισμού κρουαζιέρας)
77	Βελτίωση προσβασιμότητας και ενίσχυση συνδεσιμότητας μεταξύ των περιοχών πολιτιστικού ενδιαφέροντος και των μουσείων των νησιών
78	Δράσεις για την προστασία και ανάδειξη του κτιριακού αποθέματος των Δωδεκανήσων
79	Δημιουργία δικτύου MMM τα οποία θα διασυνδέουν σημεία Πολιτιστικού & Θρησκευτικού ενδιαφέροντος με σημεία ενδιαφέροντος των τουριστών Sun & Beach και προώθηση και προβολή των τριών «πράσινων» και «έξυπνων» νησιών (Αστυπάλαια, Τήλος, Χάλκη) που διαμορφώνονται και αναδύονται στην Δωδεκάνησο

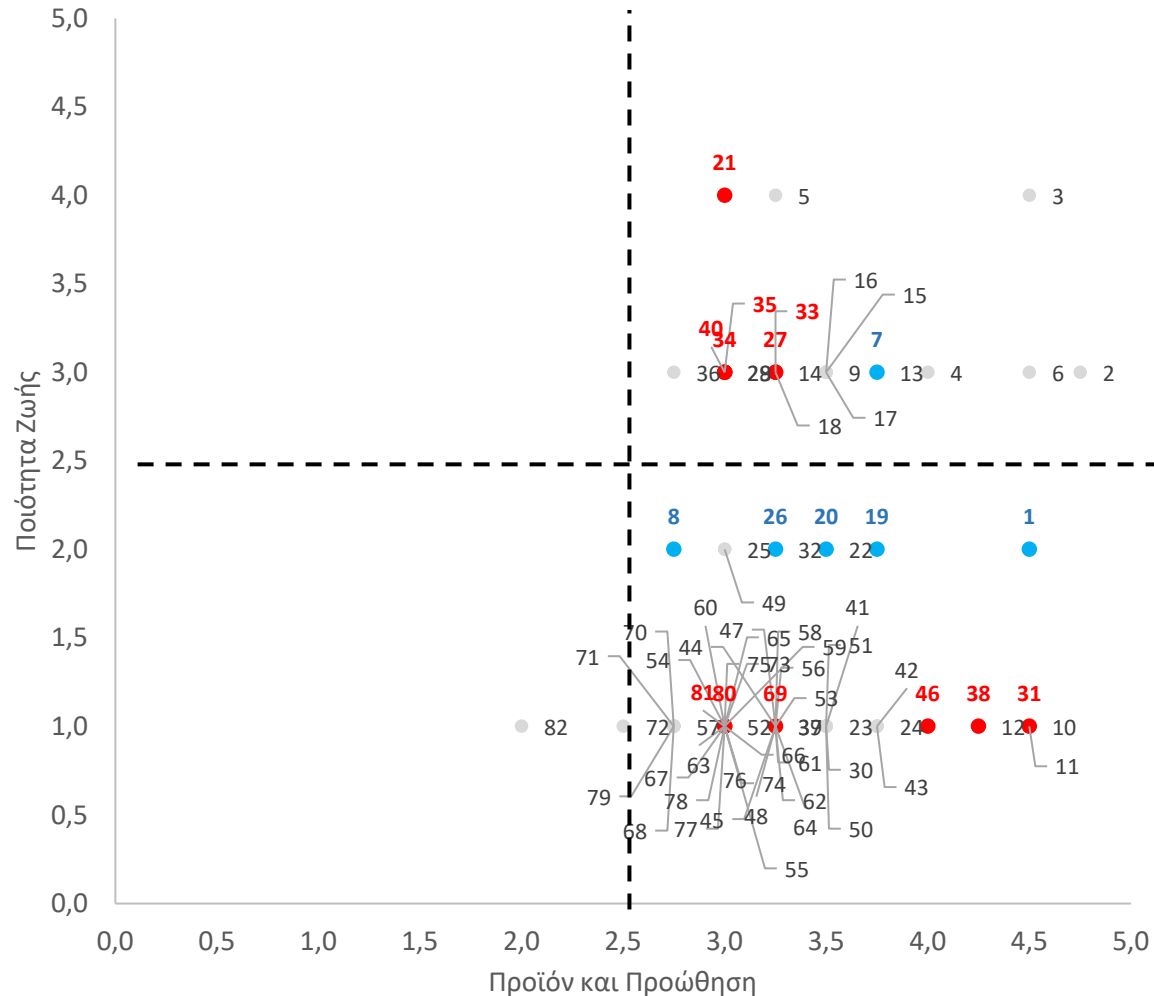
## Στρατηγικές Δράσεις Δημόσιου (5)

Παρακάτω παρουσιάζεται επισκόπηση των Στρατηγικών Δράσεων Δημόσιου Τομέα για τον προορισμό «Δωδεκάνησα».

A/A	Στρατηγικές Δράσεις
80	Συντήρηση, επέκταση/ πύκνωση και αναβάθμιση των λιμενικών υποδομών και περιβάλλοντος χώρου τους για τον ελλιμενισμό των τουριστικών σκαφών αναψυχής στα νησιά των Δωδεκανήσων
81	Αναβάθμιση λιμενικών υποδομών και υποδομών μεταφοράς
82	Δημιουργία θαλάσσιων καταδυτικών πάρκων
83	Δημιουργία σύγχρονης και εύχρηστης ολοκληρωμένης ψηφιακής πύλης Γαστρονομικού Τουρισμού σε πολλαπλές γλώσσες βελτιστοποιημένης για πολλαπλούς τύπους συσκευών, η οποία θα αποτελεί μέρος της ενιαίας διαδικτυακής τουριστικής πύλης για τον προορισμό
84	Δημιουργία γαστρονομικών μουσείων και κέντρων εμπορίου μέσω της εκμετάλλευσης παλαιών υποδομών
85	Ψηφιακή ευρετηριοποίηση και τεκμηρίωση βάσει ιστορικών και λαογραφικών πηγών της Δωδεκανησιακής Κουζίνας










# Επισκόπηση αξιολόγησης Στρατηγικών Δράσεων Δημόσιου Τομέα του προορισμού

Στο Διάγραμμα αποτυπώνονται οι παραπάνω δράσεις εστιάζοντας στα κριτήρια «Ποιότητα Ζωής» και «Προϊόν και Προώθηση». Με μπλε χρώμα προσδιορίζονται οι δράσεις που σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με υποδομές προσβασιμότητας. Από τις υπόλοιπες, με κόκκινο χρώμα σημειώνονται οι δράσεις που χαρακτηρίζονται από χαμηλό επίπεδο ωριμότητας / υψηλό κόστος.



- Μεταξύ των 10 σημαντικότερων στρατηγικών δράσεων, οι δράσεις 2 έως 7 σημειώνουν υψηλή βαθμολογία και στα δύο κριτήρια του διαγράμματος, έχοντας αυξημένη σημασία για τον τομέα του τουρισμού.
- Η δράση 1 αφορά την προσέλκυση στρατηγικού επενδυτή στο πλαίσιο της παραχώρησης των αεροδρομίων Καρπάθου, Λέρου, Καλύμνου, Αστυπάλαιας, Καστελόριζου και Κάσου για την βελτίωση της αεροπορικής συνδεσιμότητας των συγκεκριμένων νησιών του προορισμού και την αύξηση των πυλών εισόδου των Δωδεκανήσων
- Η δράση 2 αφορά στην εκπόνηση ολοκληρωμένου σχεδίου τουριστικής προβολής στο πλαίσιο ανάπτυξης του Περιφερειακού Οργανισμού Διαχείρισης Προορισμού (DMO) ενώ η δράση 3 αφορά σε αστικές αναπλάσεις του αστικού κέντρου των νησιών του προορισμού
- Οι δράσεις 6 και 4 οι οποίες λαμβάνουν αντίστοιχη βαθμολογία στο κριτήριο Ποιότητα Ζωής αφορούν σε δράσεις στήριξης της βιώσιμης ανάπτυξης λαμβάνοντας υπόψη τη φέρουσα ικανότητα των νησιών του προορισμού (προώθηση χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού, περιορισμός υπέρμετρης δόμησης) και σε δράσεις βιώσιμης ανάπτυξης του παράκτιου και θαλάσσιου τουρισμού (συμπεριλαμβανομένων των Σχεδίων Ολοκληρωμένης Διαχείρισης των Παράκτιων Ζωνών)
- Μεταξύ των 10 σημαντικότερων δράσεων βρίσκονται τρεις δράσεις προσβασιμότητας, με την δράση 7 να αφορά στην αναβάθμιση και βελτίωση των λιμενικών υποδομών ιδίως σε μικρότερα νησιά των Δωδεκανήσων και την δράση 8 σε αναβάθμιση αερολιμενικών υποδομών (όπως της Καρπάθου, Κάσου, Καστελόριζου κα)
- Υψηλής σημασίας είναι και η δράση 10 η οποία εμφανίζει υψηλή βαθμολογία στην κατηγορία Προϊόν & Προώθηση και αφορά στην δημιουργία ενιαίας διαδικτυακής πύλης για τον προορισμό ενώ αντίστοιχη βαθμολογία στα κριτήρια του διαγράμματος αλλά χαμηλή βαθμολογία στην κατηγορία Ωριμότητα/Κόστος εμφανίζει η εφαρμογή καινοτόμων τεχνολογικών λύσεων (δράση 31) και οι δράσεις βιώσιμης διαχείρισης της πολιτιστικής κληρονομιάς (δράση 38 η οποία περιλαμβάνει την αισθητική αναβάθμιση της Μεσαιωνικής Πόλης της Ρόδου και εργασίες ανάδειξης και διαμόρφωσης αρχαιολογικών χώρων και μνημείων)
- Σημαντική βαθμολογία σε έργα προσβασιμότητας λαμβάνουν και οι δράσεις 19, 20 και 26 που αφορούν σε βελτίωση προσβασιμότητας σε παραλίες, δράσεις βελτίωσης του οδικού δικτύου και δράσεις αναβάθμισης των λιμένων που αποτελούν πύλες εισόδου για τον τουρισμό σκαφών αναψυχής (Κάλυμνος, Λέρος, Πάτμος, Σύμη, Ρόδος και Κως)

# Στρατηγικές Δράσεις ΣΔΙΤ ή ιδιωτικής πρωτοβουλίας για τα Δωδεκάνησα

Προϊόν	Περιοχή-άξονας	A/A Στρατηγικής Κατεύθυνσης	Στρατηγικές Δράσεις
	Βελτίωση & ανάπτυξη υποδομών	1.1.1.	Πρώθηση / προβολή της αναβαθμισμένης και σύγχρονης εικόνας των αεροδρομίων Ρόδου και Κω, ως κύριες πύλες εισόδου στα Δωδεκάνησα από το εξωτερικό, και ενίσχυση συνδεσιμότητας τους με το εξωτερικό μέσω αεροπορικών εταιρειών χαμηλού κόστους, ιδιαίτερα κατά τους μήνες πέραν της περιόδου αιχμής της τουριστικής κίνησης με παράλληλη ανάπτυξη προσφερόμενων τουριστικών υπηρεσιών για την επέκταση της τουριστικής περιόδου
	Βελτίωση & ανάπτυξη υποδομών	1.1.2.	Πρώθηση αδειοδότησης και ανάπτυξη βιώσιμου δικτύου υδατοδρομίων [Υδατοδρόμια Ρόδου (2), Χάλκης, Σύμης, Τήλου, Καρπάθου, Καστελόριζου, το Αγαθονησίου, Νισύρου, Αστυπάλαιας και Κάσου] για την αξιοποίηση των υδροπλάνων ως μέσου άρσης της θαλάσσιας απομόνωσης των Δωδεκανήσων, και ιδίως των μικρών νησιών, και ενίσχυσης της ενδοπεριφερειακής και διαπεριφερειακής συνδεσιμότητας
	Αναβάθμιση & πρώθηση τουριστικού προϊόντος	1.2.2.	Πρώθηση του αναπτυξιακού μοντέλου τουρισμού των Δωδεκανήσων υπό τη μορφή συστάδων νησιών (όπως έχουν προαναφερθεί), με κεντρικούς πόλους ανάπτυξης τη Ρόδο και τη Κω, πρόσθετες συστάδες με επίκεντρο την Κάρπαθο και την Πάτμο, δομώντας συμπληρωματικότητας στο ανά συστάδα προσφερόμενο τουριστικό προϊόν με στόχο τη διάχυση των ωφελειών του τουριστικού προϊόντος, την ισόρροπη και βιώσιμη ανάπτυξη και την ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιπτώσεων του τουρισμού σε δημοφιλείς προορισμούς της Δωδεκανήσου
	Αναβάθμιση & πρώθηση τουριστικού προϊόντος	1.2.3.	Στήριξη επενδυτικών σχεδίων βελτίωσης/αναβάθμισης υφιστάμενων και ανάπτυξης νέων ξενοδοχειακών υποδομών και λουιτών καταλυμάτων υψηλών προδιαγραφών, ιδιαίτερα στις αστικές περιοχές των νησιών, απόσυρσης απαξιωμένων μονάδων ή / και επανάχρησης του υφιστάμενου κτιριακού αποθέματος με τη μετατροπή τους σε τουριστικά καταλύματα υψηλής κατηγοριοποίησης (boutique hotels) και καινοτόμων υπηρεσιών, ανάπτυξης «πράσινων ξενοδοχείων» με αντίστοιχη πιστοποίηση, ξενοδοχειακών μονάδων ήπιας δραστηριότητας / υψηλής ποιότητας, νέων τουριστικών επιχειρήσεων σε αναξιοποίητα θεματικά προϊόντα
	Ενίσχυση δεξιοτήτων & ανάπτυξη επιχειρηματικότητας	1.5.4.	Πρώθηση επενδύσεων αναβάθμισης υφιστάμενων ξενοδοχειακών επιχειρήσεων (σε υποδομές, παρεχόμενες υπηρεσίες) και ανάπτυξης νέων υψηλής κατηγοριοποίησης και δυναμικότητας –ιδιαίτερα η χωροθέτηση μεγάλων τουριστικών επενδύσεων εκτός σχεδίου και εκτός ορίου οικισμών- για τους αναπτυσσόμενους τουριστικούς πόλους του προορισμού καθώς και ξενοδοχειακών υποδομών μεσαίας δυναμικότητας αλλά και καινοτόμων και υψηλής ποιότητα υπηρεσιών, για τους τουριστικούς πόλους με περιθώρια ανάπτυξης θεματικούς και εναλλακτικού τουρισμού
	Αναβάθμιση & πρώθηση τουριστικού προϊόντος	2.2.2.	Ανάδειξη του ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος του προορισμού «Δωδεκάνησα» σε σχέση με εγχώριους και διεθνείς ανταγωνιστικούς προορισμούς μέσω της οργάνωσης εναλλακτικών τουριστικών δραστηριοτήτων. Ανάπτυξη τουρισμού εμπειρίας με ανάπτυξη των δυνατοτήτων που προσφέρει ο προορισμός σε πολλούς κλάδους. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι τα νησιά Κάλυμνος, Νίσυρος και Κάρπαθος διαθέτουν σημαντικό δίκτυο περιπατητικών διαδρομών ενώ στο Καστελόριζο η πεζοπορία αποκτά και ιστορικό ενδιαφέρον καθώς τα πλακόστρωτα μονοπάτια χτίστηκαν κατά την περίοδο Γαλλικής κυριαρχίας στη διάρκεια του Α' Παγκοσμίου πολέμου.
	Βελτίωση & ανάπτυξη υποδομών	3.1.1.	Ενιαία αναβάθμιση του δικτύου μαρινών (ανεξάρτητα από τον φορέα διαχείρισης ιδιώτης / δημόσιο) ώστε να δημιουργηθεί συνεκτική αγορά στον κλάδο του yachting που θα επιτρέψει τη μετάβαση από το ένα νησί στο άλλο. Επιπλέον, απαιτείται οργάνωση και βελτίωση στο τομέα διαχείρισης των θέσεων ελλιμενισμού και των λυμάτων των σκαφών αναψυχής ώστε να μην υπάρχουν δυσμενείς επιπτώσεις στο θαλάσσιο περιβάλλον και σε άλλα προσφερόμενα τουριστικά προϊόντα του προορισμού και να προσφέρονται αναβαθμισμένες υπηρεσίες στα σκάφη αναψυχής που λαμβάνουν υπόψη την βιώσιμη οικονομική, περιβαλλοντική και κοινωνική ανάπτυξη
	Αναβάθμιση & πρώθηση τουριστικού προϊόντος	5.2.2.	Δημιουργία ολοκληρωμένων, οργανωμένων και υψηλού επιπέδου δικτύου διαδρομών με επίκεντρο τα πολιτισμικά προϊόντα λαογραφικού και εθνολογικού χαρακτήρα όπως αποτυπώνονται και διασώζονται μέχρι σήμερα στις συνήθειες, στον τρόπο ζωής και στις γιορτές των κατοίκων. Το "Εθιμο των Επτά" στην Κάρπαθο αποτελεί ένα από τα παλαιότερα και ιδιαίτερα της χώρας
	Βελτίωση & ανάπτυξη υποδομών	6.1.1.	Αναβάθμιση γηπέδου γκολφ στην παραλιακή έκταση του Βόρειου Αφάντου την προσέλκυση της συγκεκριμένης κατηγορίας ενδιαφερομένων στον Αθλητικό τουρισμό και μακροχρόνια εξέταση δημιουργίας δικτύου γηπέδων γκολφ για την επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου



**INSETE**

Ινστιτούτο ΣΕΤΕ  
Βουκουρεστίου 32  
10671 Αθήνα

[www.insete.gr](http://www.insete.gr)  
[info@insete.gr](mailto:info@insete.gr)



Ευρωπαϊκή Ένωση  
European Union



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ  
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ  
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ  
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ  
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ  
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ  
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ  
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ



ΕΣΠΑ  
2014-2020  
ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης